

Midsummer Mozartiade 2024 lokt veel toehoorders voor Mitridate

door [Ludwig Van Mechelen](#) Opera Recensies 25 juni 2024

Brussel is een aantrekkingspool voor veel, heel veel. Daaronder van het minst fraaie dat het daglicht niet mag zien, maar gelukkig ook van veel culturele evenementen die liefst door zoveel mogelijk mensen gezien mogen worden, al dan niet in het daglicht of in het al dan niet gedoopte licht van een podiumzaal. De voorlaatste week van juni is zo'n cultuurweek die de Mozartliefhebbers weet te lokken met de Midsummer Mozartiade.

Dé jaarlijkse trekpleister is ontegensprekelijk de Mozartopera die geprogrammeerd wordt. Deze keer koos de artistieke leiding voor *Mitridate*, *Re di Ponto*. Het was de eerste opera van Mozart, alhoewel want voordien schreef de intussen 14-jarige op zijn 12de al drie opera's namelijk *Apollo et Hyacinthus*, *La Finta Semplice* en *Bastien und Bastienne*. De tiener Wolfgang was als het ware niet aan zijn proefstuk toe al werd deze compositie, een eerste echte serieuze opdracht, een ware beproeving.

Niet omwille de compositie op zich en / of het libretto had Mozart het moeilijk, wel door de grillen van de zangers, zo vertellen de regisseur Eric Gobin en de zangers Pieter De Praetere en Dorine Mortelmans ons net voor de generale repetitie op woensdagavond 19 juni. Ze steken hun verwondering en bewondering voor de jonge Mozart niet onder stoelen of banken. Hoe kon toch een zo jonge knaap dergelijke muziek schrijven? Hoe toch die zo volwassen wereld, in een archaisch taalgebruik nog wel, perfect in noten vertalen? Hoe was hij in staat de zangers tot het uiterste van hun kunnen te brengen? Eigenlijk ging hij nog een stap, zeg maar een sprong verder dan hun eisen. Wat zou Mozart nu moeilijkheden ondervonden hebben met melodie, harmonisering, orkestratie of wat ook? De miserie die hij ondervond bij het componeren was deze van de pretentieuze zangers, vooral een van de tenoren, die enorme eisen stelden. Mozart moest de rollen heel precies naar hun verlangen en kunnen schrijven. Zo moest hij wel vijf keer een rol herschrijven omdat mijnheer niet tevreden was... Stel je voor.

Of het allemaal wel in orde zou zijn voor het publiek? Daar twijfelden de zangers toch wel aan, zij waren immers ervaren, volwassen componisten gewend die de zangers op hun wenken bedienden. Wat zou zo'n puberaal ventje het kunnen en dan nog enig succes boeken? Zodoende hadden ze hun plan B op zak, de partituren van componist Gasparini zouden op tijd en stond bovengehaald worden en gezongen worden in de plaats van dit jong ventje zijn spul. Niet dus. Het publiek in Milaan, waar de opera in première ging, werd dol van genot – het regende reprises tijdens de opvoering – en het applaus zou niet minder dan 20 keer weerklinken, maar helaas, nadien pas begin 20ste eeuw. Er waren nogal wat meer dan afgunstige mensen in de operawereld van toen en die slaagden erin, ondanks het succes, de opera naar de vergetelheid af te leiden.

Het is, eerlijk toegegeven, pakkend hoe deze drie mensen, vandaag de dag in onze kille tijd, met het grootste respect, meer dan 250 jaar na de creatie van dit werk, over zowel de compositie als de componist spreken. Het zal leiden tot een uitvoering die je niet snel kan vergeten...

Mitridate, *re di Ponto* van die 14-jarige Wolfgang Amadeus Mozart is wat men noemt een opera seria, in drie bedrijven (KV 87 [74a]). De première vond plaats in het Teatro Regio Ducale in Milaan. Het libretto is van Vittorio Amedeo Cigna-Santi, gebaseerd op het drama 'Mithridate' van Jean Racine in het Italiaans vertaald door Giuseppe Parini. Het is een dramatisch verhaal vol afgunst, tirannie, trouw, ontrouw, eer en oneer met een gemengde afloop waar geluk en ongeluk als het ware hand in hand gaan en tirannie vervangen kan worden door nieuwe hoop.

Vooraf vanaf het tweede bedrijf wordt Mozart meer zichzelf, zoals je hem al kan kennen in *La Finta Semplice* en *Bastien und Bastienne* en al veel andere composities. Door de moeilijke samenwerking met de pedante zangers hangt dit werk nog behoorlijk vast in de barok, al is de latere Mozart duidelijk al aanwezig. Je moet het maar doen, als beginnend puber, om de soms extreem zwaar geladen emoties niet alleen in colloraturen en loopjes, maar vooral muzikaal geladen te vertalen. Hij begreep het allemaal, vatte het als gewone dagelijkse dingen die hij 'eventjes simpel op papier zou zetten'. Daar was het genie al volop aan het werk.

De opvoering volgens artistiek leider Eric Gobin

Sinds de reeks van 20 opvoeringen ten tijde van de creatie is *Metridate* nooit meer opgevoerd naar de wens van de componist. Hij schreef immers drie castraatrollen en castraten zijn er niet meer... Vandaag de dag wordt dat euvel verholpen door de hoge rollen door sopranen te laten zingen en de altrollen (soms) door contratenoren. Eric Gobin vond een geschikte contratenor in de persoon van Pieter De Praetere (*Farnace*) en de sopranino – een man die als sopraan kan zingen – zou Dennis Orellana (*Sifare*) waarmaken. Alleen voor Arbate koos Gobin nog voor een mezzosopraan, Sonia Sheridan Jaquelin. De andere rollen werden met de juiste stemmen ingevuld: *Mitridate* door de tenor Stefan Sbonnik, sopraan Gianna Cañete Gallo vertolkte *Aspasia*, *Ismene* lag in de handen van de sopraan Dorine Mortelmans en de tenor Mathis Van Cleynenbreugel nam de rol van *Marzio* voor zich. Stuk voor stuk bijzonder degelijke zangers die zeer tekstbewust en partituurgetrouw de stuk voor stuk zeer veel eisende rollen vlot tot soms zeer pakkend vertolken.

Sopranino Dennis Orellana

Deze nog jonge zanger (geboren in 2000 in Honduras) is een ware zeldzame ontdekking die in zijn korte carrière al heel wat grote podia veroverde. Bayreuth Baroque, de Scala van Milaan, de Salzburger Festspiele: niet het minste voor iemand van zijn leeftijd. Hij zingt bijzonder virtuoos, heeft een brede tessituur die zeer hoog reikt en het volume is verbazingwekkend. Hij bespeelt als niks alle registers van het zachtste pianissimo tot een driedubbele forte en dat allemaal volgens de strengste muzikale eisen. Hij is zijn rol, niets meer, zeker niets minder. Een zanger om naar uit te kijken en je mag er van uitgaan dat velen hem zullen volgen, net zoals ooit velen Alfred Deller, de 'eerste' contratenor volgden. Dat moesten we toch wel gewoon worden, wel aan, zo zal het ook zijn met de sopranino's: wennen tot het de normaalste zaak is dat zij rollen vertolken die ooit voor mannen geschreven werden, mannen die rond hun 12de gecastreerd werden omwille hun mooie jongensstem. Ontdek even mee Dennis Orellana via dit korte fragment van het Bayreuth Baroque Festival 2023.

Daar het verhaal zich afspeelt op de kust van het schiereiland dat we nu kennen als de Krim, was de link met de dag van vandaag snel gelegd. De scenografie werd om die reden hedendaags en in een minimalistisch decor geplaatst. Voor een statische opera met eigenlijk weinig actie, is er niet veel om handen en moet je erg creatief omspringen om toch wat leven op het podium te brengen terwijl de zangers de ene aria na de andere ten beste geven. 22 aria's vol bravoure en herhalingen, het is niet niks. Daar zorgde dramaturg Keith Tillotson voor.

Het Orchestre Royal de Chambre de Wallonie ondersteunde de zangers onder leiding van Thibaut Lenaerts. Een extra woordje voor de vertaling van het archaisch oude Italiaans: hiervoor tekende Hannah Aelvoet. Het mag wel eens gezegd en geschreven worden. Het publiek vindt het tegenwoordig heel normaal dat er boven de scène een bord hangt waar de tekst digitaal op verschijnt. Zet je maar even aan zo'n vertaling...

Wie meer over de jaarlijkse Midsummer Mozartiade wil te weten komen, vindt hieronder de link naar de website. Kijk samen met ons uit naar wat er volgend jaar op het programma zal staan

WAT: Opera *Metridate*, *Re die Ponto* van Wolfgang Amadeus Mozart
WIE: Zangers: Stefan Sbonnik, Gianna Cañete Gallo, Dennis Orellana, Pieter De Praetere, Dorine Mortelmans, Sonia Sheridan Jacquelin, Mathis Van Cleynenbreugel - Figuranten: Sina Nousmehr, Hamza Zairaf - Scenografie en kostuums: Eric Gobin - Dirigent: Thibaut Lenaerts - Dramaturgie: Keith Tillotson - Vertalingen: Hannah Aelvoet

WAAR: Brussel, Théâtre Royal des Galeries (Koningsgalerij)

WANNEER: 23 juni 2024

WEBSITE: OPERA METRIDATE, RE DIE PONTO VAN WOLFGANG AMADEUS MOZART

FOTO'S: © HUGO SEGERS